

JELENKOR.

98. szám.

Pest, szerdát december 7.

1836.

Foglalat: Magyar és Erdélyország (kinevezések; 's megiszteltetések; Somogy megyei tisztújítás; Marczibányi alap. jutalom-feleletei; m. t. társaság; szarvasi olvasótársaság; hírek Erdélyből; vasárnapi újság; zágrábi tisztváltó és földrengés 's a' t.) Portugália. Spanyolország (cortesgyűlési munkálatok; hadi hírek: Bilbao újabb ostroma 's bevétele; Rodil megfosztatik hivatalától; Narvaez; Lebeau 's a' t.) Anglia (a' Standard véleménye Rodilról; a' spanyol ügy iránti nyilatkozások.) Franciaország. (Bonaparte Lajos töredelme; Carrel ingó gyarlatainak árverése; elegy.) Németország. Olaszország. Belgium. Török és Görögország. Amerika. Elegyhír. Gabonaár. Pénzkelet. Dunavizállás.

MAGYAR és ERDÉLYORSZÁG.

Nov. 30. nyújtotta át ó cs. kir. fősége a' csehországi koronázás alkalmakor kinevezett aranygyapjas vitézeknek, 's ezek közt gr. Cziráky Antal országunk bírójának, a' most nevezett rend díszjelét. Az ünnepiség d. e. 10 $\frac{1}{2}$ órakor kezdődött, és szokott szer-tartásokkal ment végbe. Ó cs. kir. főségét Ferencz Ferdinánd modenai örökös hget, Apponyi Antal gr. francia udvarnál levő követet és hg. Fürstenberg Károlyt (mint szinte kinevezettek) fölmenté ő fősége, gálló különös okok miatt, a' személyesen megjelenés kötelességétől.

Ó cs. kir. fősége az egy. udv. kancelláriához bocsátott határozatánál fogva f. h. 14rül, a' zari főkáptalani prépostsággal Torato Angyal kanonokot; az al-esperességgel Bercich János kanonokot; a' dekánssággal Pini Lajos rogoznizsai plebánost, a' négy megürült kanonoksággal pedig Santich Máté zari oskola-főfelügyelőt, Scarich Máté János zari szentírás-tanítót, Maletich Márk zari székes-egyházi segédpapot és Giuriceo Máté Ferenczet a' zari convictus aligazgatóját méltóztatott felruházni.

Ó cs. királyi fősége, october 10rül költ határozatánál fogva, Schlosse Imre esztergomi érsekmegei papnak és Selmecz sz. kir. bányavárosi segédlelkésznek a' szász nhgségi ásványtan és földmérteti társaságtól küldött rendes taggá nevező oklevél elfogadhatását megengedni méltóztatott; novemb. 22ki határozatában pedig Palsovits Antal n. szombati kanonokot 's a' Pázmán-intézet lelki tanítóját, nem különben Kulifay István n. szombati kanonokot 's az ottani papnövendékház igazgatóját és Krem-litska János ersekujvári alesperest és plebanust a' pozsonyi társas káptalan kanonokjaivá nevezni.

Mérey Sándor b. t. tan. a' magyarországi tartomány-biztosság főigazgatója mint főispán elnöksége alatt nov. 30kán a' legdiszesebb 's példásabb renddel ment véghez t. Somogy vgye ujtószéke következő tisztikar alakultával: első alispán Czindery László; 2dik Sárközy Albert; főjegyző Szegedy Sándor; első aljegyző Somssich Pál; 2ik Illés Ferencz; főgyógyész Tallián János; algyógyész Botka Antal; fő adószedő Záborszky Imre; számvevő Lakics Zsigmond; levéltárnok Bezeredy Pál. Babolcsai járásban főbíró Sárközy Lajos, al bírák Sárközy Sándor és Csé-pán Antal; esküttek: Hodossy János 's Csé-pán Józset; aladószedő Molnár Zsigmond; biztos Kelemen Tamás. Kaposi járásban: fő bíró Mérey József, al bírák Szalay József, és Bogay Elek; esküttek Gáspár József és Botka Pál; aladószedő Záborszky Miklós; biztos Kis István. Igali járásban főbíró Svastics István; al Bosnyák Benedek és Kacsokovics Ignác; esküttek Biró István és Roboz Pál; aladószedő Antal Farkas; biztos Nagy Imre. Marczali járásban: fő bíró Hochreiter Ambrus, al bírák Vésey Antal és Stephaics Richard; esküttek Király Lajos és Madarász Pál; aladószedő Thassy József; biztos Boros Imre. Szigeti járásban: fő bíró Thassy Károly; al bírák Kovács Pál és Kis Gábor; esküttek Bereczk Antal és Szokolay Dániel; aladószedő Dóczy János; biztos Német István. — Jobbadán felkiáltással ment véghez, csupán két esetben látszott nagyobb megnyugtató miatt, szavazásra szükség; egyébiránt három óra alatt vége volt az egész választásnak.

A' fő számviteli igazgatóság, a' nagybányai számvitalnál megürült könyvtartósági helyre ugyanezen hivatal eddigi első számvívó tisztjét Betlehem Vinczét nevezte ki.

Szabolcs megye eddigi volt főgyógyészének Csepei Zoltán Mihály urnak hivataláról leköszöntével, Kastal Imre előbbi alügyész nevezetett tiszt főgyógyészé.

Szarvas m. városában Simon István h. ü. buzgó fölszólítá-sára, ezen év folytán szinte egy olvasó társaság alapított, mellyben nem csak főbb rendű 's tudományos férjfiaknak, hanem a' kézműves sőt földmívelő osztálybelieknek is szabad, sőt ohajtott részvét engedetik. — E' társaságban egyébiránt a' megszerzett könyvek olvasásából háramlandó szellemi előhaladás 's izlésfelművészen kívül azon dícséretes cél is van összekapcsolva, hogy a' társaság könyvei a' helyben létező evang. gymnasium könyvtára számára maradjanak, 's ennél fogva viszonyosan minden részvényes tagnak szabad legyen a' most nevezett könyvtárban meglevő munkákat is olvasni. —

Hírek Erdélyből. Imre Ferencz ur dabjon-ujfalusi birtokos megértvén a' felső-Boldogasszonyfalván történt nagy é-gést, az ottani lelkészhez ezer váltó frtot küldött fölsegítésül. — Vékony Ferencz, egy köz sorsu, de nem köz nem mindennapi buzgóságu ember, maradandó érdemeket szerez magának a' szilágy-tasnádi eklézsia gyarapítása körül. Közlebb ön költségén

egy 12 mázssas harangot öntetett, 's a' kívülől elég díszességgel bíró nagy templomot, belülről is egy valóban csinos papi székel ékesíté. Említést érdemel ezen buzgó ember karakter-vonalmból az is, hogy midőn ezen ajándékot tárgyazó ajánlatát a' helybeli pap előtt megtette, ilyen, nem közönséges ember szájába és szívéhez illő szókban nyilatkozott: Én az eklézsia gyermeke, neveltje vagyok, 's mivel nekem gyermekeim nincsenek, természetesen találok, hogy veritékkel szerzett 's gondal megkimélt javaim nagyobb része az engem fölnevelt jó anyára, az itteni ref. eklézsia-ra szálljon. Segíteni szokott ezen buzgó ember különben is minden jó intézetben, számos egyebet nem említve, így segíté a' zilahi ref. iskolát, terhes építési költségeiben. Mint maga vallja, végintézetében nem feledkezett el a' ref. eklézsian kívül, a' helybeli r. kath. egyházzal is. „Sokáig hallja e' jó ember, így végzi róla tudósítását az Erd. Híradó levelezője, testi füleivel az általa öntetett szép harang vallásos érzelmekre buzdító tiszta hangját, 's későre gyűjtse össze temetési tisztesség-tételére az ő érdemeinek becsülőt! „Erd. Hír.

Egy pár év óta jelenik meg Erdélyben Kolozsvárott részint az Erdélyi Híradó társaságában, részint külön is magányosan, a' mint az előfizetők egyedül vagy együtt kívánják, egy folyóírás „Vasárnapi Újság“ név alatt minden héten egyszer, vasárnap, egy egész íven. Ara eddig egész esztendőre, postai küldéssel 's borítékkal, csupán 1 fr. 36 kr. vala pengőben. Ezen hallatlan olcsóság burkolá talán eleinte homályba, legalább megfeythetlenné tevő előttünk a' vállalat alapját, míg kivilágosult: hogy ezen egész oktató lap nem egyéb tiszta áldozatnál, isméretek terjesztésére a' csekélyebb vagyonu és szűkebb olvasottságu osztály közt. — Egy hazafi egyesület alakult t. i. Kolozsvárott, melly tetemes summát rakott össze a' végre, hogy azon a' köz rendű gazda, mesterember, szóval a' kisebb vagyonu ipar-üző honiak számára, ha nem egészen ingyen, legalább fél ajándék-áron saját hírlap indíttassék meg, mintegy bévezetésül 's megizlelésül a' több 's tökéletesb után törekvésre. A' Vasárnapi újság előbb mint sem valamely tárgyról szó-lana, megismérteti, mintegy fölvezeti 's bemutatja azt az olvasónál; elbeszéli előbb rövid foglatban annak eredetét, természetét, mostani jelentőségét 's úgy tér által az alkalmazásra, a' körülöttei nézetekre, javításokra 's a' t. Mind ezen tárgy pedig olyan, melly azon közönségnek, mellyhez iratik, állásához, köréhez, a' legtanúságosabb, leghasznosabb, legezelszerűbb. Erkölcsi történetek, ipart, kereskedést 's művészetet tárgyazó oktatások és ismértetések, ország- és nép-isméret, földleírás, bel és külföldi politikai legújabb történetek a' legrövidebb kivonatban, 's mind ez olyan nyelven, olyan előadással, melly egészen olvasóji fölfogásához, és szelleméhez mérve, illetve van. Maga a' nyomtatás és betű-nagyság is olyan, melly legkönnyebbé tegye az olvasást, még az abban nem épen gyakorlottnál is. —

Zágráb megyének m. h. 28kán b. Vlasits Ignác horvátországi bán 's főispán elnöksége alatt tartott közgyűlésén, Raizner János eddigi főszbíró alispánna, Braunsperger Bodmér alszb. főszbíróvá, Vernich Ignác eskütt alszibiróvá, Spissich János pedig eskütté választott.

Zágráb. A' Kapronczáról jelentve volt földrengést mi is tapasztaltuk november 18kán reggeli 4 és $\frac{1}{4}$ órakor, azonban minden kár nélkül; ugyan november 23kán reggeli 6 és $6\frac{1}{4}$ közt pedig ritka légtűneménynek voltunk szemtanúi. Főn a' levegőben t. i. egyszerre oly nagy fénygolyó tűnt föl, hogy számosan lángözönölő gyuladásnak tartották 's ijedve futottak ki szobáikból a' szabadra. Látták azonban, hogy csalódtak, 's bámulva kísérték szemekkel a' délnyugati irányt követő mozgalmu fénygömböt, míg az további nyom nélkül elenyészett.

A' dícső Marczibányi Nemzetiség Intézetere ügyelő küldöttség Jutalomkérdésre a' kijelentett határnapig, t. i. folyó 1836 eszt. aug. 29 d. kéig, a' következő Feleletek érkeztek a' magyar nemzeti Museum tisztviselőihez: A) A' dícső Marczibányi familia jutalomdíjaira: 1) „Mennyire lehet használni a' külföldi Tudósok által rendbe szedett közönséges Grammatikának újabb találmányait a' magyar nyelvre nézve?“ Jelszók: a) „Beszélhetni nyelv nélkül is.“ b) — — „Facies non omnibus una Nec diversa tamen, qualem decet esse sororum.“ 2) „Micsoda előmenetelt tett a' magyar nyelv a' mult század közepétől fogva a' különféle tudományokról íratott munkák által?“ Felelet nélkül maradt. 3) „Kik írtak eddig magyar nyelvtanító könyveket? Érdeme-e egyik vagy másik közülük valamely elsőséget a' többiek fölött? Mi az különösen, a' mire az ilyen elsőséget építeni lehetne?“ Jelszó: a) „Plus est in uno saepe, Quam in turba boni.“ 4) „Hol laknak nevezet szerent a' Palócok és miképen beszélnek a' magyar nyelvet?“ Felelet nélkül maradt. 5) „Irassanak-le a' sárközi és ormásági magyar nyelvnek különöségei.“ Felelet nélkül maradt. Azonban e' kérdéstről tek. n. Tolna vgyenek

böles gondoskodásából már 1832-dikben mart. 26-dikán Szikszai József. Ötvös István és Soltva János tudós bazánkfiai köz figyelemre méltó töredékeket küldöttek a küldöttséghez. 6) „Miben áll a különféle nyelveknek rokonságuk és mikor s miből lehet azt tévedés nélkül meghatározni? Melly nyelvek rokonok különösen a magyar nyelvvel, és melly nyelvekre nézve állítatik hibásan a magyar nyelv rokonsága? Jelszó: a) „Mind az egész Föld pedig egy nyelven szól vala, és a szólásnak beszéde egy vala I. Mos. XI; 1. 7) „Mik a Névmasai (Pronomina) közönségesen a nyelvben? Mellyek a magyar nyelvnek régi és mostani Névmasai? Meg lehet é határozni ezeknek eredetüket? Minő rendszabásokat lehet megállapítani a magyar nyelv névmásairól? Jelszó: a) „Multa, non quia difficilia sunt, non audemus, sed quia non audemus, ideo difficilia sunt.“ 8) „Minő előmenetelt tett a magyar nyelv grammatikájának syntactica része a régi és újabb nyelvtanítóknek igénykezetik és rendszabásaik által? Felelet nélkül maradt. B) Boldogult Vitéz udvari agens jutalomdíjaira: 1) „Micsoda római császárok vagy fejedelmek alatt és különösen minő városokban verettek római pénzek Pannoniában? Felelet nélkül maradt. 2) „Mellyek a nemzeti történiának hazai kutfői és forrásai? Miképen kellene azokat a kritika szabásai szerént a külföldi kuffokkal és forrásokkal együtt leghaszonyosabbakká tenni? Felelet nélkül maradt. 3) Volt-e fejedelmi Fő Hatalom a magyar nemzetnél szent István országlása előtt? Millyen változtatást tett a magyar polgári alkotmányon e nagy Fejedelm? Jelszó: a) „Novus ab integro Seclorum nascitur ordo.“ 4) „Magyariztassék meg a Karoknak és Rendeknek (Status et Ordines) igazi esmérétek, s határozatassék meg, kik tézik a Karokat és kik a Rendeket Magyarországon? Jelszovak: a) „Abolissez dans une Monarchie les prérogatives des Seigneurs, du Clergé, de la Noblesse et des Villes; vous aurez bientôt un Etat populaire, ou bien un Etat despotique. Montesquieu de l'Esprit Loix. L. II. Ch. IV.“ b) „Suum cuique.“ 5) „Minő hitelt érdemel Béla király nevetlen Jegyzőjének történiája a görög írókra nézve? Mellyek bizonyos tévedései? Mikben változtatik helytelenül? Jelszó: a) „Vera tantum natura.“ 6) „Mellyek a köz népek közönségesebb nyavalyái Magyarországon? Miből erednek és micsoda diaetetikai életmód által lehet azokat megelőzni s elkerülni? Jelszovak: a) Minden jelszó nélkül, de lepecseteltetett névvel. b) „Plus ultra.“ 7) „Mit jelent ezen szó: Privilegium, a magyar törvényekben és oklevelekben? Kik adtak ugyan ezek szerént privilegialis leveleket, és mit jelent a magyarországi Ajándék s egyéb más levelekben ime szokott béfejezés, melly még ma is keletben vagon: „Ubi praesentis nobis in specie reportatae fuerint, easdem in formam privilegii redigi faciemus.“? — Jelszovak: a) „Bölesen jövendők folyta sorát kegyes Isten setél éjkdöbe takarja-bé, s kaczag halandón, kelletén ha tul remeg.“ Horác. b) „Hoc opus, hoc studium, parui propereamus et ampli Si patriae volumus, si nobis vivere cari.“ Horat. us Epist. L. I. 3. v. 28. C) Különbféle adakozásu jutalomdíjakra: 1) „Minő neveket tulajdonítottak a régi történetírók a magyar nemzetnek? Mellyik történetiroban találatik legrégebb nyoma mind egyik nevezetnek? Vagyon-e elegendő okunk elhinni, hogy Böles Leo görög császár előtt a Magyarok Törököknek nem nevezettek? Meddig megyen föl a Régi-ségben a török nemzet története és elnevezetése? Felelet nélkül maradt. 2) Miben és mennyire különbözött az Európába költözöködő magyar nemzetnek erkölcsi és polgári culturája Európának akkori culturájától? Jelszó: a) „Res ardua est, vetustis novitatem dare, novis auctoritatem, obsoletis nitorem, obscuris lucem, fastidiosis gratiam, dubiis fidem, omnibus vero naturam. Plinius Histor. Natur. in Praef.“ Ezek szerént feleletek érkeztek 14 különös kötetben a tek. Küldöttségnek 10 kérdéseire; 7 kérdéseire pedig a küldöttségnek semmi felelet sem érkezett. Pesten, Sept. 26-dikán 1836. Tud. Gg. Horvát István,

Szechenyi Országos Könyvtár Ország.

A MAGYAR TUDÓS TÁRSASÁGNAK nov. 28-d. tartott kis gyűlésében gróf Karacsay Tivador es. kamarás, ezredes és rugata varparancsnok küldeményéből H. Ulászló egy levelének hasonmása mutatott be, mellyben megnyugtatta hiv raguzai jobbágyit a neki kötelezett esztendőnkénti adó lefizetéséről; s az használat végett a Tudománytar' szerkezetelőségével közöltetett. II. Egy a társasággal, közönség elibe terjesztés végett közölt, mathematicai találmány vizsgálat alá boesáttatott. III. Egy optikai tárgyú kézirat s egy eredeti színmű, a kirendelt bírálók' e. adásánál fogva végkép: — egy orvosi munka pedig javítás végett szerzőjéhez visszaküldetett. IV. A Tudománytar' szerkezetelőségét illető utasítás' átnevezése 'sa' legújabb nagygyűlési határozatokhoz alkalmazás' gr. Szechenyi István másodelőléző elnöksége alatt egy küldöttségre bízott. V. A könyvtár' számára beadattak: a) P. Gyórfi Ferencztől; Kájoni János' egyh. énekes könyve. Uj kiad. Csik-Somlyó, 1805; s Leges sodalium b. Mariae. Csik-Somlyó, 1835. b. P. Pál Gergelytől; A legfőbb jóról, ford. Szenci Molnár Albert. Lőse, 1830. c) Kereszt Józseftől; Abbildung von zwei alten Mosaiken, welche im Jahre 1832 zu Várhely in Hunyader Comitatu entdeckt worden. d) Kovács F. nyaradi egyh. szónoktól; Egy irlandus' utazása az igaz vallás felkeresése végett. Mooretól. N. V. Árad, 1836. 2 köt. VI. A pénzügyte-menty Gegő Elek l. t. három darab török pénzzel nevelte.

A bécsi tud. egyetemnél 1834 iskolai évben orvosdoctori és sebész koszorút s hatáskört nyert tanulóik közül, honfiaink névjegyzéke imez: Antal László, erdély-vásárhelyi; Comford Richard, pozsonyi; Czappert Leopold, pesti; Petruschevics Ignác zágrábi; Joffe Hermán, pesti; Kriekenbaum János, marosi; Nagy József, komáromi; Rakovecz Elek, zágrábi; Schemitz Károly, pécsi; Schreiner Theophil, pozsonyi születésű orvosok; s Lippay Gáspár, keszthelyi születés; seborvos.

Budán f. h. Ijén hunyt el vízkörságban Osváld István érdemteljes nyugalmazott m. kir. udv. kamaratanácsos s a magyar nyugpénzüntézet volt igazgatója életének 72ik évében.

PORTUGÁLIA.

A lissaboni hírek csak m. h. 13kaig terjednek, s jelentőségök csekély. A lapok többnyire csak az ellenzandülés foganatlanságának körülményeit fejtegetik s elárastják dicséretkel a lissaboni nemzetörseget, a külső hatalmasságok fegyveresi ellen pedig kemény kifakadásokra vetemülnek; fő tárgya korholásuknak az angolok. Továbbá szerencse-kivánatosokat közölnek

Porto, Elvas s egyéb nagy népességű városokból az alkotmány győzte iránt. Lissabon folyvást csendes volt. Terceira hg nem vitorlázott el Angliába, mint ezt az előbbi hírek közölték, hanem visszatért a neki s néhány társának menekvésül szolgáló angol hajóról, ó atyaságával Marcos gyóntatópappal együtt, Lissabonba.

SPANYOLORSZÁG.

A rendkívüli hadbiztosság javaslatának a cortes elibe terjesztett 4ik cikkjére nézve az elnök a nov. 8ki ülésben azt nyilatkozta, hogy megvitatása ugyan összefoglalva egészben történjék; a' szavazások azonban minden egyes részét illetőleg külön tétessenek. Az ellene s mellette szóltak ostroma s védelme hosszúra terjedt. Különösen ellene volt Antonio Gonzalez, kinek beszédében magas szabadlelkűség s józan elv uralkodott. Mellette főképen Olozaga s az igazságminister harczolt. Elfogadtatván egészben a' cikk: egyes pontjai kerültek szavazatra. Első pontjáról a' nov. 10ki ülésben történt meg a' szavazás, mellynél fogvást az 72 szóval 37 ellen félrevetett. Minthogy pedig a' szavazás igen soknak kívánóságára név-folkialtással ment végbe, a' madridi lapok a' mellette s ellene szavazottak névjegyzékét is közlik. A' 2dik pontnak csak első felét, a' 3dik pontot egészen elfogadá, a' 4diket pedig félreveté a' cortes. Mivel pedig az egész cikknek a' törvényhozói biztosságra utasító bévezetése is helybenhagyatott: kötelessége most már a' cortesi biztosságnak, a' most érintett módosítások szerént törvényjavaslatot készíteni, s a' cortesnek benyújtani. A' november 12ki cortesgyűlésben, Rodil munkálatira vonatkozó minden levél s iromány előterjesztését sürgeté Domenich követ a' hadminis-tertől, s ez kénytelenítve látá magát, hosszas vita után, annak megajánlására.

A' cortes m. h. 15kén titkos ülést tartott, mellyben a' ministerek a' viszonyok szorongató helyzete miatt többféle ajánlatot terjesztének elő. A' kamra mindazáltal azt végeze, hogy azokat nyilvános ülésben vitassák meg, s ennél fogvást a' következő nap (nov. 16ki) ülésben föl is olvasá azokat Lujan. Tartalmok következő: 1) A' kamra megkéretik annak elhatározására, hogy a' követi hivatal senkit ne gátoljon a' ministeriumba lépés-től vagy egyéb kornánytiszttség-fővállalástul; 2) Mivel az ország az alkotmány 30Sik cikke által körülírt helyzetben van, megkéretik a' kamra az iránt: oldozza föl a' kormányt a' vétke-sék elfogatása körüli formáságok megtartása kötelességétül, egy-szersmind hatalmazza föl, oly személyeket, kiknek jelenléte az ország bátorságát veszélyezteté, Madridból eltávolíthatni, sőt szükség esetén a' baleari szigetekre is vithetelni; 3) Megkéretik a' kamra, a' saját visszaéléseit fontolásra venni, s e' tárgyban oly törvényt alkotni, melly a' szabadság érdekeit, a' nyilvános rend s a' köznyugalom érdekeivel egyesítse. Ezen indítványokra a' mi-nisteriumot, Madridból nov. 17rül költ levelek szerént, egy össze-eküvés fölfedezése bír, mellyet a' föllengösi pártbeliek a' mi-nisterek meggyilkolása s dictatura (hatalomszék-) állítás végett intéztek, s alakítottak. Ezt azon körülmény is erősíteni látszik, hogy 15kén este számos csapat rendőrség járta végig a' főváros utcáit, s az őrhelyek még 16kán is sokkal inkább meg voltak rakva katonasággal, mint különben történni szokott. Ugyanaz ér-intett levelek szerént a' ministerek az iránt is tőnek jelentést a' mondott ülésben, mikép Rodil a' főparancsnokságot letenni vona-kodik. Ó ugyanis, mint mondják, visszaküldé főtáborából Carde-rot, s azt üzené általa a' kormánynak, hogy a' parancsnokságot mindaddig nem engedendi által senkinek, míg Gomez semmivé nem teendi: akkor azonban kész leend a' nemzet képviselői előtt megjelenni, s magát igazolni. — Rodil igazán vakmerő játékot üz; s ha nem sikerülend neki hamarjában fényes győzödel-met vinni az ellenségnek: a' játék, fejébe kerülend. Iránta nincs rokonérzet s vonzalom a' fővárosban; sőt ingerültek ellene az igaz ügy minden barátai. Ezt minden hírlap, s különösen a' Duende következő cikke is nyilván bizonyítja: „Egy tiszt ér-kezett ide Talaverából, ki Almadenben lett elfogatása után al-kalmat lelt az ellenségtől megszökhetésre. Ez különös dolgokat beszél a' lázadók közti tartózkodása idejéből. Egyik nap, ugy-mond, vendégül hívá a Gomez Flintert néhány fogoly tisztársival. Asztal utáni beszélgetés közben Almaden hosszú védelméről történt említés, minél fogva Gomez többi közt azt kérdezé: — „De ugyan ki az ördögre vártatok, hogy ostrom alul fölszaba-dulhassatok? A' tisztak egyike azt felelé: Rodilra; ki segedelmét a' legbizonyosabban ígérte. — A' carlosi tisztak mosolygva néz-tek ekkor egymásra, s vállat vonítván, egyikök így szól: „hm, hm! Rodilra? hát Rodilra? Hisz Rodil minket nem bánt!“ — Ez nyilvános bizonyosága, így szól tovább a' Duende, hogy kétségkívül el fogják találni, a' mit mondani akarunk.“ Hibetöleg nem mást, mint a' mit ő előtte s utána már nem csak spanyol, hanem több külföldi hírlap, név szerént pedig a' mult számunk-ban közölt cikkelyű M. Chronicle is elmondott; t. i. hogy Rodil áruló. —

Madridi hírek szerént a' 19iki cortes-ülés megerősítette a' királynét igazgatói hatás-körében, még pedig tetemes többség-gel 116 szóval t. i. 11 ellen. — A' cortes tagjainak összes szá-ma egyébiránt 256; de közülök csak 130 van jelen Madrid-ban; ezeknek sem mindenike vesz részt a' kötelessége szerént előmozdítandó országos ügyek vitásai s elintézésében.

Cadixból érkezett tudósítások szerént, e' tartományi fővá-róban, melly egyébkor a' zendelési fölmagasztaláság főszékének

tartatott, most annyira megcsökkent a királyné ügye iránti buzgalom, hogy Gomez nem kevésbé remélhetne kedvező fogadtatást Cadixban, sőt Sevilleban is, mint Cordova és Caceres lakosi között. — Logrono tartomány ellenben igen szép bizonyosságát adá a' haza 's honfiszereitnek az által, hogy kérelmet nyújtott be a' cortesnek az iránt: küldene ez ön kebléből követséget a' londoni és parisi udvarhoz, 's kéretné meg ezeket, a' társas viszonyok 's emberiség érdekeinek nevében, mellyek minden embert összecsatolnak egymással, nyujtsanak segítséget a' polgárháboru bevégzésére. —

Don Ramon Maria Narvaeznek m. h. 10rül Navalmaral de Pusaból irt tudósítása szerint Rodil 9kén d. u. 3 órakor érkezett Medellinbe, Gomez u. m. h. pedig 7kén Berlangába nyomult. Közönséges volt a' hír, hogy innen Sevilleba menend; későbbi tudósítások azonban valószínűnek állítják, hogy Cordovába szándékozik. — Bilbao ellen uj erővel kezdé meg Eguia az ostromot; mellyre m. h. 15ki délután a' várbeliek egy kirohanást merészlettek 's a' carlosiak ostrom-munkálatiban 's löszerei közt nagy rombolást vittek véghez. Sanz visszatér pusztító kóborlásibul Villareal táborába, melly Sodupenál van. — Bizonyosnak állítják, hogy a' ministertanács elhatározá Quiroga és Espinosa letételét, amaz helyébe Aldama 's Oraa vezért, imezébe pedig San-Miguelt neve vén ki. Rodil azonban még késkedik főhivatalátul megfosztani.

Rodilnak Estremadurában közre tett felszólítása iránt következőleg irtak Badajozbul: „Azon fulánkoskodások, mellyek Rodil hadminiszternek Estremadurát ostromállapotba helyző parancsában foglaltatnak, itt a' legnagyobb elkeserülést okozták. Azok után, mik Almadenben történtek, veszi kedvét az ember e' gunyiratnak végig olvasásától. Rodil többi közt csudálkozik, hogy nemzetörtségünk a' lázongókkal szembe nem szálla, holott ő maga sem merte vagy akarta őket megtámadni, 's fegyveresinket, kik Almadent védék, segítség nélkül az ellenség hatalmába engedé jutni. Aztán még fölül mind erre, halállal fenyegeti a' hadi lábra állított fegyvereseket, ha vagy Alaix vagy az ő seregsztyálahoz nem csatlakozandnak, holott nem is tudni, mily vidéken tartózkodnak ezen osztályok. 's a' t. 's a' t. — Valóban igen nehéz is lett volna Rodilnak a' találkozás helyét határozottan kijelelni; mert, legalább eddig, ő maga sem tudta, hol virad rá a' nap. 's a' kormány annyira meg is unta már gyanus bujdoklásit, hogy a' Gaceta nov. 16ki számába iktatott rendeleténél fogva őt hadministerségétül 's őrségi parancsokságátul megfosztotta; sőt, mint mondják, Narvaezt arra is felhatalmazá, hogy erőszakos ellenállás esetében őt agyon is lövthesse. — Legujabb tudósítások szerint végre csakugyan Bilbao is Almaden sorsára jutott. Az ostrommunkálatok szakadatlan erőködéssel folytak ellene nov. 15, 16 és 17kén, 18 ezer fegyveressel szaporitvatván meg az előbbi megrohanásokban már tikkadozni kezdő carlosiak; 's így sikerült végre m. h. 18kán a' ropant erőnek, a' csekély számú őrseregtül védett erősséget, iszonyú rongálás után, hatalmába keríteni. 26 sugár-álgyu, 2 mozsár, 3 haubicz és 12 nyolez fontos álgyu szórta e' vár ellen romboló gömbjeit, 's a' tüzelés olly rémítő volt, hogy még Durangoba is iszonyatosan elhallatszott. — Leveau, ugy látszik, már bele unt a' spanyol szolgálatba, minthogy nov. 23kán Franciaországba visszatért. —

A N G L I A.

A' Standard is osztózik a' Courier minapivéleményében, hogy Rodil már jó ideje titkos alkudozásokban van Carlossal, 's bizonyosságul egyik parisi levelezője tudósítását hozza fel m. hó 16-áról, mellyben többek közt ez is mondatik: „Itt közönségesen azon véleményben látszanak lenni, hogy a' polgári háboru Spanyolországban vége felé közeleg, 's d. Carlos kétségkívül király-székre ül. Azt is hiszik, hogy a' constitutionalis generalok nagyobb része már Carlossal kezd szövetkezni, 's mint bizonyost említik, hogy névszerint Rodil már egy hónappal ez előtt küldé el Sarsfield által d. Carlosnak hódolása föltételeit. Mint mondják, általános bocsánatot vagy legalább engedelmet kért maga részére; de azt d. Carlos neki előlegesen meg nem ígérte, 's kívánja, hogy Rodil igazolja magát előtte. (Mint tudva van Rodil 1834 többször ütött be Portugáliába d. Carlost foglyává teendő szándékkal).

Előre vala látható, hogy az angol hajóhad avatkozása a' portugáli dolgokba fegyvert adand az oppositio kezeibe Palmerston lord külső politikája ellen. A' tory lapok ez által azonban kézzel fogható következetlenséget árultak el, mert valamint eleinte javalták a' britt hajóhad ellenséges föllépését az igen szabadelmű 1820ki alkotmány ellen, ugy most, miután felsült az, kigyót békát kiáltoznak miatta. A' radical sajtó ellenben, valamint mindenütt, ugy itt is következőesb volt, 's valamint előre rosalta 's gáncsolta Palmerston lord e' rendszabályát, ugy most csak ezen előre látott ros következőest 's igaztalanságot hozza fel. A' M. Chronicle csak bukdáncsol, 's fenhangon nem igen szól a' dolog mellett. —

A' Times szerint pedig Palmerston lord mindenkori felelete, valahányszor a' parlamentben a' spanyol ügyek felől kérdeztetik, ez vala: „Ő fels. kormánya h i v e n teljesíti a' négyes szövetség által elvállalt kötelezségeit. Most azonban szabad legyen a' közönség figyelmét következő, Woolwichből beküldött tudósításra fordítanunk: „Woolwich, nov. 18. Rhadamanth kir. gőzfregát mult vasárnap érkezett ide a' spanyol éjszaki tengeremellekrül, 's e' hét folyamában a' királyi fegyvertárbul löpor, álgjuk, bom-

bák 's több hadiszerezrel rakodék meg. Holnap reggel 30 bombázót kap a' királyi pattantyússágból 's egy szánczólo tisztet, 's ezekkel ismét nyomban visszaevend a' spanyol éjszaki tengeremellekre.“ — Igazolja e a' nevezett szerződés tartalma ezen cselekvésmódot? Nagyon kételkedünk rajta.

A' londoni udvari lap következőt közöl: „Ideigleni elnöke a' mexicói republicának közhírré teszi, hogy a' congressus következőt végzett: „A' spanyolok iránti ellenségeskedések mindaddig, mig az uralkodó-királynéval az ország függetlensége miatt elkezdett vitatkozásoknak elhatározólag végök szakad, meg fognak szünni; a' kormányt e' végzemény felhatalmazza a' kereskedésre nézve szabályokat hozni, a' nélkül, hogy a' kölcsönösség elveit álhágja.

Az irlandi conservatív-egyesület, mellyről a' ministerialok jegyzék meg, hogy benne ismét csak a' régi orangismus lép föl, november 16dikán tartá Dublinban legelső közgyűlését, mellyet aztán mintegy 200 személyre terített lakoma követett. — Szónokok közt fő szerepet játszottak az ismérelesb buzgózkodók t. i. — Magee főesperes, O'Sullivan ur 's a' t. — Legelőszér is egy levél olvastatott föl Hamilton urtól, (kit Dublin városa O'Connell helyett választott meg parlamenttagul,) ki, bár conservatív létére is, hevesen kinyilatkoztatá, hogy miután az orangista-társaságok király és parlament határozatánál fogva eltörtettek, ő azokhoz hasonlínú és czélu egyesületet támogatni nem akar. Természetesen a' levél igen hidegen fogadtatott. Asztal után következtek az áldomások. A' Dublin Freeman (ujság) állítása szerint, a' király egészségére az egyesület nagyobb része vonakodott poharat emelni, mi miatt a' bérendelt énekesek annyira bosszankodtak, hogy később midőn „III Vilmos cseső emléke“ poharra került, az isméreles boynei csata-dalt egy általán nem akarék megkezdeni; 's mivel ezek azt veték okul, hogy a' dalt elfelejték, Beresford leirá nekik a' verseket; de ekkor sem leheték őket reá birni, hogy az első versnél többet énekeljenek. A' királyné egészségére ivott áldomás conservatív öröm-rivallással tiszteltetett meg. „Az irlandi primas és egyház!“ ezt kilenczszere kilencz öröm-lárma 's a' „No surrender! (Meg nem adjuk magunkat) dal követte. Erre fölállt Beresford Mark: „Igen, urak! mondá ő, a' mi igen tisztelt primásunk, mint én őt ismerem, most és mindenkoron azon elv mellett buzog: No surrender! O vissza nem retten kötelezségétől; ő nem fogja egyezését adni a' népnevelési collegiumra (vagy is: az irlandi protestansok és katholikusok egyiránti iskolai oktatására); ő nem fog egyesülni semmi antiprotostans párttal, akármí lenne is annak neve; 's ő el van szánva a' protestantismussal állani vagy esni Irlandban! (dörgő tetszés). 's a' t.

Azon biztosság, mellyet a' kalkuttai kormány az ujdun fölfedezett Assam nevű thee-kerületbe küldött, már innen visszatért. Tudósítását ugyan nem tette még közre; bizonyos azonban, hogy igen kedvező híreket foglal magában. A' biztosság a' thee-csemetét vagy inkább thee-fát, mert ezen növény 20 láb magasra is fel nő 's törzsöke négy öt hüvelyknyi vastag is szokott lenni, — vadon tenyészve találta, iszonyu térségeken a' mondott tartományban, különféle természetű 's külön fekvésű földeken; minél fogva nem lehet felőle kétség, hogy a' thee-termesztést az egész Assam-hegységen kiterjeszthetni. Mostani vad állapotjában ezen theeüből a' szokott souchong lesz, körülbelöl olyan tulajdonságu, minő jelenleg Angliában a' thee-fogyasztás nagyobb része. Lehetne is ezen theeet azonnal kiviteli cikkekkel készíteni, ha ahoz elég számú 's értelmes munkást kapni lehetne. Eddigelé csupán Fokia tartománybul szállítottatott oda vizen néhány munkás, a' kormány azonban tetemes gyarmatokat szándékozik oda áttelepíteni a' chinai birodalom nyugoti hatáiról, csupa chinaiakból. Egyetlen akadály, melly ezen gyarmatosak oda édesgetésinél mutatkozik, azon félelem, mellyet a' chinai költözőknél a' fél-vad Singho és Kampti-had okoz, mert ezen két törzök nép tanyáin kellene át-huzódniok Chinából Assamba. Ezen nép-fajok adófizetőji ugyan az angoloknak; de mi kezességet nyujt illy névszerinti inkább mint tettegi felsőség-czím vad népeknél? Lesz hihetőleg még is módjok az angoloknak a' költözést biztossá tenni. A' fő állomás Suddia lenne, melly eddig kelet felől az angoloknak legvégső katonai őrpontul szolgált, 's mellyet most is 3 csapat assami gyalogság 's néhány álgyu védelmez. A' tartomány ekorig nagyobb részben laktalan. Kereskedésül egy természetes csatornája nyílik Kalkuttára. —

Nov. 19én Londonban azon hír szárnyalt, hogy a' király roszul van. A' M. Post e' hirt alaptalannak nyilvánítja. A' True Sun pedig reméli, e' nyilvánítás nem csak pusztá ohajtáson alapul, hanem tette dolgon. A' Brighton Gazetteben csak azon rövid jelentést olvashatni, hogy a' király szokott kikocsizása elmaradt; 's a' palotát sem hagyta el.

Duncannon és Glenelg lordok kivételével nov. 16án estve valamennyi minister együtt vala Melbourne lordnál, 18kán pedig Palmerston lord és John Russell lord értekezett az első miniszterrel, mint hiszik a' portugáli ügyekről. — Dedel ur, a' németalföldi követ ismét megérkezett Angliába, 's a' külministerségben már dolgozott is. —

Back kapitányt a' Hudson-uton látták, mint a' Hudson-öbli társasághoz jött levelek mondják. Az évszak szigorú hidegsége az előbbi évekéit sokkal felülmulja 's még nem leheto

tudni: valljon Back kapitány tovább evezhetett é, vagy a' jég közt akadt fön? Nov. 13ig a' három czethalász-hajóru, melyek az éjsz. sz. 72° alatt a' Davis-uton befagytak, Hullban még semmi tudósítást nem kaptak. — A' chesteri com. törvényszék elhatározá, hogy mad. Malibran holt teste kiása'ására, Belgiumba szállítása végett, mint azt Beriot ur sürgetve kíváná, az engedelem kiadhatik.

Bassorából indult levelek szerint Murphy mérnöktesti hadnagy kit az euphrati expeditio mellé társul adtak, ugyanott tudósorvadásban meghalt. Vesztesége igen nehezen pótolható, azonban csillagászi észrevételeit Alexandrettetől Bassoraig híven följegyzé. — Hull-Advertiser hirlap Canadát azon ponton állítja lenni, hogy magát Angliától teljesen függetlennek akarja nyilatkoztatni. —

FRANCZIAORSZÁG.

A' Presse beszéli, hogy Bonaparte Lajos hg azon pillanatban, midőn megtudta, hogy Amerikába küldetik, igen mély töredelmet mutatott zendítő merényén, 's a' királyhoz, királynéhoz, úgy szinte a' koronahghez igen érzékeny leveleket irt, melyekben részint háláját fejezi ki, részint kir. kegyelmért esedezik azon strassburgi tisztek számára, kik mellette vétköztek 's most fogságban vannak. —

Egy párisi levelező nov. 17. következőleg irt az Allg. Ztgban: „X Károly kimulta nem politikai esemény ugyan, mivel X Károly egész pártja már előre sirba szállott, 's az ifjabb dívatbéli legitimisták Bordeaux hgre veték pillantásukat; de azért e' halál a' szivekre mégis komolyan hatott 's a' párisi népben némi figyelmet támasztott. —

X Károlyról a' nem legitimista lapok nagy része szelid kimérettel nyilatkozik, 's habár politikáját helytelenli vagy korholja is, személyes sajátágai iránt azonban igazsággal viseltetik. A' J. du Commerce következő szavakkal fejezi be töredékes életrajzát: „X Károly, kinek, mint egy szabad ország fejdelmének, nagy hibákat lobbanthatni szemére, birt mégis valóban kir. tulajdonságokkal; a' leereszkedés, a' nyájasság, méltóság 's lelkeség sajátágival. Uralkodása utolsó napjaiban, gyakorta mutatkozott nála Franciaország nagysága 's dicsősége iránti érzet. Midőn Algier meghódítása után Anglia egy fenhangzó sürgönyben a' király további czélzatinak fölfedeztetését kíváná, ő ezt irta a' sürgöny szélére: „Franciaország meghódítá Algier, mert méltósága úgy kívánta. Egyébiránt, adassék e Algier vissza vagy megtartassék e? arra nézve országom érdekeit fogom megkérdezni.“

A' Messenger következőleg fejtegeti Franciaország és Anglia érdekét a' lissaboni legújabb történetekben: a' francia udvar érdeke ugyanaz volt itten, a' mi mindenütt szokott lenni mostan, t. i. egy az ő rendszerével meg nem egyező népszerű alkotmányt megbuktatni, következőkesen tévé hát, hogy a' portugáli juste-millieunek hajóosztálya álgyuit oda igéré az 1822. diki alkotmány megdöntésére. A' mi Angliát illeti, ennek viselete nem benső elvek 's érzelmek politikája, hanem gyurai 's kereskedésének sokkal kézzelfoghatóbb érdeke által határozottat el, hogy t. i. a' Portugáliában több mint két száz év óta gyakorlott egyedárosságát megtarthassa. — A' J. des Débats szerint Bernelle gen. ki kevéssel ezelőtt a' spanyolországi idegen sereget vezérlé, Toulonból Bonába hajózott Clauzel marsalnak ajánlani szolgálatát a' constantinei hadszállításra.

Több nap óta árverés tartatik Armand Carrel hátrahagyott holmije fölött. Ez olly tárgyakból áll, melyeket Carrel naponként használni szokott, úgymint papucsok, hálósapkák, séta-botok, tintatartók 's egyéb illy nemű házi apróságokból. Az árverés igen élénk részvételt fogadtatik, 's annál inkább, mert a' jövedelem a' politikai foglyok számára van szánva. Nov. 20án Chateaubriand is megjelent ez árverésen, 's egy porzótartót vett meg, melynek árát száz frankig verték föl. — A' tintatartó még nagyobb áron ment el. —

Azon előbbi hír, hogy d. Miguel franczia földön segédstül elfogák, nem valósul meg. A' Moniteur legalább semmi említést nem tesz róla; a' jour. des Débats pedig a' Gazette des Tribunauxból, mely elsőben közlé e' hirt, cikkelyt hoz fel azon toldalékkal, hogy azt egészen alaptalannak tartja.

A' Quotidienne szerint Thiers előkészületeket tön nem rég meghalt atyjáért gyászvetetni föl háznépével, de X Károly közbe jött halála fölösleggé tévé ezen előkészületet. A' közönség ugyanis, melyet Thiers ur jól ismér, bizonyosan azt gondolta volna, hogy Thiers és családja X Károlyt gyászolja; azért a' gyász félre tetetett 's Thiers atya az idő körülményi miatt külső gyászoltatás nélkül marad. —

NÉMETORSZÁG.

Oldenburgból nov. 22éről hire jött, hogy e' városban azon napon hajtatott végre a' görög király házassága oldenburgi Amalia hgasszonnyal. — A' porosz statususjg jelenté, hogy nov. 14iki legfensőbb rendelés szerint, mely az új pénztár-utasítványok (Cassen-Anweisung) készítését 's kiadását intézi, f. e. dec. első napjától kezdve öt talléros új pénztár-utasítványok fognak kiadni, 's közli ezek teljes leírását.

OLASZORSZÁG.

Legújabb tudósítások Nápolyból nov. 15ről azt hirlik, a' cholera mindegyre makacs, 's nem tágít, a' megbetegülők száma

naponként még mindig 200—250; a' holtaké pedig 130—140. A' járvány kiütése ótat. i. oct. 2 tól nov. 15keig mind ös sze 4621 beteg személy közül 2545 halt meg. — Romából nov. 15ről irták, hogy Frias hg oda jövendéséről alaptalan volt a' hír, 's onnan eredt, mivel bizonyos tisztviselőt jelentének be a' miniserialumnak, kit Frias hgnek vélték. E' várt tisztviselő Diez Manuel Mexico követe, ki a' respublica elismertetését szándékozik kieszközteni a' szent széknél. —

BELGIUM.

A' válasz-felírás általános vitatásakor a' képviselő kamarában nov. 12én Dumortier ur szót teve a' külső politikáról, 's felvilágítást kívánt a' ministeriumtól. A' ministerium védelmezé e' tekintetben a' kormányt, 's azt hozta fel mentségül, hogy igen is, megtámadtatott az ország kívülről, — természetesen csak diplomatai úton — de a' kormány védelmezte az országot, a' mire bizonyosságul szolgál annak független léte. — Egy más kérdést tön Gendebien ur az iránt, mikép bannak az egyesült statusok a' belga hajókkal. A' külminister azt válaszolta, hogy e' tárgyban az egyesült statusok elnöke törvényjavaslatot terjeszte a' congressus elébe, de az előbb szétoszlott, hogy sem e' tárgyban intézkedett volna. Azonban mihelyt valamely tudósítást veend e' tárgyban, azonnal közlendé azt a' kamarával. —

TÖRÖKORSZÁG.

Smyrna és Alexandriából indult legújabb tudósítások szerint a' sataliai öbölben egy egyiptusi hajót támadott meg valamely görög tengeri martalócz hajó, a' támadásnál az elsőbiken néhány személy részint megöletett, részint megsebesített, a' hajó pedig egészen kirabolton a' tengerbe süllyesztett. Ennek következtében Dandolo gróf es. k. admirál azon összekötetés tekintetéből, melyben az ausztriai kereskedő hajósok ama' vidékkel állnak, tanácsosnak vélé Montecuculi nevű brigget oda küldeni, hogy a' nevezett vizekről e' rablókat elriassza. — Konstantinápolyban valamint a' Bosporus hosszában fekvő falukban egész Fanarakiig dühöng a' dögmirigy; névszerint a' hadisereg között teszen iszonyú pusztításokat, sőt Pera és Galatában is naponként hatalmazik a' mirigyvész a' keresztyének közt. A' Drinápoly felé vezető országot mentiben egész faluk kihaltak.

Mehemed Ali Alexandriában emlékirást készít az ő saját kereskedését tárgyozó szorongatásokról, melyet rövid idő mulva be akar nyújtani a' portának. Panaszkodik abban Ali, hogy míg a' porta az angol kormánynak fermant adott, mely jövedelmeit kevesíti, és segéd forrásit csonkítja, melyektől függ pedig adója rendes megfizetése, a' porta szintazon időben az értéknek száztöltötös adójával terheli a' selyem-kivitelt. Ő tehát azt kívánja, hogy e' ferman vétessék vissza, mivel az nyomó 's igazságtalan is rá nézve. —

GÖRÖGORSZÁG.

A' müncheni politikai lap Athenéből nov. 12ről írja, hogy az oktatás terjesztésére alakított társaságban folyvást öregbül a' tagok száma. Ez utolsó ülésében azt határozta, hogy külföldieket is fog tagul megválasztani, 's azokat együtt munkálásra megkérni. Hogy a' külföld e' tekintetben hasznos szolgálatot tehet Görögországnak, bizonyos. A' görög consulok is oda utasítottak, hogy fogadjanak el minden adakozást, mely e' végre külföldön tétetik. Görögország főleg Németországtól várhat sokat, hol az oktatásnak számos barátja van. —

AMERIKA.

A' Mexicoból sept. 5ről jött tudósítások sem részletesbek sem kedvezőbbek az előbbieknél. A' középponti kormány, azaz a' mexicoiak, munkásan készülnek új háborúra Texas ellen. Nicolas Bravo tábornokot Mexicoban vágyton várják, hogy tetemes sereg-osztályával a' Matamoras mellett tanyázó haditesthez álljon, ott az egész munkáló sereg hegyébe lépendő, 's azt az ellenség-re vezérlendő. Mexico belsőjében, akár hiszik akár nem, most, e' tudósítások szerint legalább, csönd uralkodik. A' huajnapani zendülőket, noha eleinte szerencsés előmenetelt tönék, utóbb legyőzték, 's a' zendülés vezérei halállal bünhödtek.

A' Times levelezéseiből kiviláglik, hogy az elnökségre van Burennek van legtöbb 's legkedvezőbb kilátása. — Ambár a' congressus az utóbbi ülésben igen sok pénzt kiosztott az unio tartományi közt, a' status-kincstár fölöslege még is folyvást nőten nő. Oct. 1én a' status hitelére a' bankokban 46 millió dollár (92 millió pengő f.) fekdűt, nem számítván azon 8 milliót, mely az egyesült statusok bankjában van.

ELEGIH.

Heyking ganslaki (Königsberg mellett Poroszországban) birtokos kertjében egy cseresznye fán, oct. elején, szép mennyiségű teljesen érett 's jó ízű gyümölcs volt. Illy másodikretű termékkel, az idén legalább, honunkban alig dicsekedhetünk, de virágzó fákat, sőt növekedésbe indult gyümölcsöt is, nem volt ritkaság látni több vidékinken, sőt nálunk Budapesten is, névszerint Budán az úgy nevezett svábhgyi 's zugligeti szőlők közt 's gyümölcsöseken, Pesten pedig több kertben.

Gabonaár: dec. 6dik Pesten. Tiszta búza 93 1/3 — 96 2/3. Ketszeres 70 — 66 2/3. Rozs 53 1/3. Arpa 71 1/3. Zab 40 — 38. Kukorica 96 2/3 — 93 1/3. Pénzkezelés dec. 3kán: 5 pCtes stat. köt. 103 7/16; 4 pCtes 99; 3 pCtes 73 5/8; 1821ki kölcsön. 189 3/16; 1834ki: 575; bécsi ársi 21 1/2 pCtes bankkötelez. 65 3/4. Dunavízárllás: december 5én 10' 30" 6dik 10' 50" 7dik 10' 11" 00".